

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРИЛИГИ

ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ

“МАКУЛДАШЫЛДЫ”
ЖАМУнун Осумуштуулар
Кеңеш тарабынан
Протокол № 6, 24-март, 2017-ж.

«БЕКТЕМИН»
ЖАМУнун ректору, профессор
К. Усенов
“ ___ ” _____ 2017-ж.

ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИНИН 2020-ЖЫЛГА ЧЕЙИНКИ
ӨНҮГҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

Жалал-Абад – 2017

ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИНИН 2020-ЖЫЛГА ЧЕЙИНКИ ӨНҮГҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

«Өткөндү баалап, бүгүнкүгө таянып, келечекти курабыз»

ЖАМУнун ниети: университеттин билим берүү, илимий жана инновациялык ишмердүүлүгүн модернизациялоо аркылуу республиканын социалдык-экономикалык жактан туруктуу өнүгүүсүн камсыз кылуучу жогорку профессионалдуу адистерди даярдоочу университет катары республикабыздын билим берүү мейкиндигиндеги эң алдыңкы орундарга жетишүү менен өзүнүн позициясын бекемдөө

ЖАМУнун миссиясы: глобалдуу атаандаштыкка жөндөмдүү, жогорку илимий жана кесиптик потенциалга ээ болгон, республиканын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнө теориялык жана практикалык салымын кошуучу кесипкөй адистерди даярдоо

ЖАМУнун стратегиясы: сапаттуу билим берүү аркылуу жогорку квалификациялуу адистерди даярдоонун негизинде улуттук жана чет өлкөлүк керектөөчүлөрдүн талаптарын канааттандыруу үчүн университеттин тынымсыз жана туруктуу өнүгүүсүн камсыз кылуу

ЖАМУнун 2020-ЖЫЛГА ЧЕЙИНКИ ӨНҮГҮҮСҮНҮН НЕГИЗГИ БАГЫТТАРЫ

I. БИЛИМ БЕРҮҮ ИШМЕРДҮҮЛҮГҮ БОЮНЧА

1. Студенттердин терең билим алуусун, кесиптик жөндөмдүүлүгүн, окууга жана жаңы билимдерди алууга болгон аракетин, өзүнүн чыгармачыл потенциалын толук колдонуусун камсыз кылуу үчүн окуу, илимий, жана инновациялык ишмердүүлүктөрдүн биримдигине жетишүү;

2. Окутуунун үзгүлтүксүз жана көп баскычтуу системасын толук ишке ашыруу;

3. Студенттерге, окутуучуларга, билим берүү технологияларына адистерди жогорку сапатта даярдоого кепилдик бере турган деңгээлдеги талаптарды коюу жана алардын аткарылышын көзөмөлдөө.

4. Университеттин алдында турган проблемаларды оптималдуу чечүүчү илимий технологияларды өнүктүрүүнүн жаңы, стандарттык эмес жолдорун изденүү;

5. Билим берүүнүн заманбап технологияларын түзүү жана өнүгүү илимий-педогогикалык мектептерди жана инновациялык идеяларды активдүү колдоо, илимдин, техниканын жана технологиялардын акыркы жетишкендиктерин чагылдырган окуу куралдарын жана окуу китептерин жазуу;

6. Окуу процессин предметке багытталган формадан, личностко багытталган формага өтүү жана кошумча конкуренттик артыкчылыкка ээ кылуучу бүтүрүүчүлөрдү жогорку деңгээлде даярдоочу системаны түзүү;

7. Мамлекеттик тил жана тил саясатын өнүктүрүүнүн улуттук программасын ишке ашыруу максатында окуу китептеринин, окуу куралдарынын, методикалык көрсөтмөлөрдүн кыргыз тилинде жазылуусун мындан ары колдоо;

8. Жаңы жана көп талап кылынуучу адистиктерди ачуу;

9. Кошумча билим берүүнүн заманбап программаларын ишке ашырууну активдештирүү аркылуу билим берүү кызматтарын кеңейтүү, экинчи жогорку билим берүү системасын мындан ары өнүктүрүү;

10. Мүмкүнчүлүгү чектелгендерди окутуунун технологияларын жана инфраструктурасын түзүү;

11. Окутуунун инновациялык методдорун кеңири жайылтуу, дистанттык окутуу технологияларын колдонуу жана мындан ары өнүктүрүү;

12. Билим берүү сапатын ички контролдоо механизмдерин жана окуу процессине мониторинг жүргүзүүнүн жана окутуунун жыйынтыгын текшерүүнүн заманбап методдорун киргизүү;

12. Студенттердин орус жана чет тилдерин (англис, кытай ж.б.) заманбап дүйнөлүк стандартка ылайык үйрөнүү мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү. Көп тилдүүлүк чөйрөдө маданий жана тилдик көп түрдүүлүк менен сабырдуулукту сактоо;

13. Кредиттик окутуу системасына өтүү, студенттердин ийкемдүү жана мобилдүү болушуна мүмкүнчүлүк түзүү;

14. Билим берүү кызматтарынын маркетинги системасын Кыргызстандан сырткары, чет өлкөлөргө чейин жайылтууну мындан ары күчөтүү;

15. Студенттердин санынын азайышынын алдын алуу максатында ЖОЖ чейинки даярдоо системасын өркүндөтүү;

16. Окуу структураларынын потенциалын жана материалдык базасын чыңдоо, билим берүүнүн жаңы технологияларын түзүү жана ишке ашырууга өтүү үчүн билим берүү процессин методикалык жана маалыматтык жактан камсыз кылуу;

17. Профессордук-окутуучулук курамдын квалификациясын жогорулатуу системасын өркүндөтүү. Окутуучулардын ишин баалоо системасын киргизүү;

18. Билим берүүнүн структурасын, мазмунун жана уюштурулушун өркүндөтүү боюнча өлкөнүн жана дүйнөнүн алдыңкы университеттеринин тажрыйбасын үйрөнүү жана колдонуу.

1.1 Билим берүүнүн маркетинги саясаты боюнча

- университетке мектептердин активдүү, жакшы даярдалган, ЖРТнын жогорку баллдарына ээ болгон бүтүрүүчүлөрүн, олимпиадалардын жеңүүчүлөрүн, ЖАМУнун структурасына кирген жана республикабыздын башка аймактарында жайгашкан колледждердин да бүтүрүүчүлөрүн тартуу;

- университеттин, өлкөбүздүн, жакынкы жана алыскы чет өлкөлөрдө жайгашкан окуу жайлардын бакалавриатынын, специалитетинин мыкты бүтүрүүчүлөрүн (магистратурага жана) аспирантурага тартуу аркылуу жогорку билим берүүнүн экинчи жана андан кийинки баскычтарына кабыл алуу;

- билим берүүнү экспорттоо программасы боюнча медициналык, педагогикалык, филологиялык жана башка багыттарга чет өлкөлүк студенттерди тартуу.

1.2 Үзгүлтүксүз билим берүү аркылуу эл аралык кызматташтыкты өнүктүрүү

Билим берүү ишмердүүлүгүндөгү эл аралык кызматташтыкты өнүктүрүүнүн негизги максаттардын бири болуп студенттердин жана илимий-педагогикалык кызматкерлердин эл аралык академиялык мобилдүүлүгүнүн сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрүн жогорулатуу болуп эсептелет. Бул максаттарга жетүү үчүн төмөнкүлөрдү ишке ашыруу зарыл:

- көп тилдүүлүк жана адистик компетенцияларды системалуу өнүктүрүү;
- белгилүү республикалык жана чет өлкөлүк университеттер, түрдүү эл аралык уюмдар менен академиялык алмашууларды, билим берүү программаларын ишке ашыруу, изилдөөлөрдү жүргүзүү;
- билим берүү технологиялары менен, башка чет өлкөлүк жана республикалык жогорку окуу жайлардын студенттери, окутуучулары менен алмашуу (импорт) жүргүзүү үчүн чет өлкөлүк окутуучуларды билим берүү процессине катыштырууну жана ЖАМУнун окутуучуларын чет өлкөлөргө стажировкаларга чыгарууну жөнгө салуу;
- республикабыздын ичиндеги ЖОЖдор менен студенттерди окутуу, квалификациясын жогорулатуу багытында иштерди мындан ары күчөтүү;
- ЖАМУнун студенттерине, башка партнер-ЖОЖдордун ресурстук базаларын колдонуу аркылуу тоскоолдуксуз билим алууга мүмкүнчүлүк түзүү.

2. ИЛИМ ИШТЕРИ БОЮНЧА

ЖАМУнун 2020-жылга чейин илимий ишмердүүлүктү өнүктүрүү стратегиясы приоритеттүү багыттар боюнча илимий изилдөөлөрдүн натыйжалуулугун жогорулатууга байланышкан иш-чаралардын комплексин жана жаңы илимий мектептерди түзүүнү өзүнө камтыйт.

Бул максатта ЖАМУ илимий изилдөөлөрдүн төмөнкү багыттарын приоритеттүү деп эсептейт:

1. Адистерди даярдоонун илимий – методикалык жактан негизделген технологияларды иштеп чыгуу жана технологияларды колдонуунун материалдык – техникалык базасын камсыздоо.

2. Илимий жана инновациялык ишмердүүлүктү өнүктүрүү. ЖАМУнун алкагында жүргүзүлүп жаткан илим-изилдөө иштерди колдонмо багыттарга буруу. Аспиранттардын илим-изилдөө темаларынын практикалык багыттарын приоритеттик деп эсептөө жана аларга финансылык көмөк көрсөтүү.

3. Илимий изилдөөлөрдү стимулдаштыруу жана камсыздоо боюнча атайын каражаттын эсебинен фонд түзүү жана илим-изилдөөнүн багыттары боюнча конкурстарды жарыялоо.

4. ЖАМУдагы жана башка окуу жайларда, илим изилдөө мекемелериндеги илимий кадрлардын потенциалын пайдалануу аркылуу илимий кадрларды даярдоонун борбору боло турган илимий мектептерди түзүүгө жетишүү.

Эл аралык илимий кызматташтык боюнча

Эл аралык илимий кызматташтыкты өнүктүрүү боюнча приоритеттүү багыттары болуп төмөнкүлөр эсептелет:

- Эл аралык илимий кызматташтыкты өнүктүрүү максатында жакынкы жана алыскы мамлекеттердин жогорку окуу жайлары, илим-изилдөө мекеме ишканалары менен илим-изилдөө багытында байланыштарды түзүү жана күчөтүү;
- Эл аралык илим-изилдөө боюнча долбоорлорунун санын көбөйтүү;
- Эл аралык илим-изилдөө долбоорлорунан түшкөн акча каражаттарынын суммасын көбөйтүү;
- Чет өлкөлүк басмалардан чыккан макалалардын санын көбөйтүү;
- Эл аралык конференцияларда университеттин профессордук-окутуучулары тарабынан жасалган докладдардын санын көбөйтүү;
- профессордук-окутуучулардын илимий макаларына болгон шилтемелердин санын (цитируемость) көбөйтүү.

3. МААЛЫМАТТЫК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫН ӨНҮГҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

ЖАМУдагы маалыматтык технологиянын өнүгүшү дүйнөлүк жана ЖОЖдор аралык маалыматтык шериктештикке багытталган бирдиктүү маалыматтык мейкиндикти түзүүгө багытталган. Маалымат-технологиялык борбордун ишмердүүлүгүн оптималдаштыруу билим берүү, илимий-изилдөө жана башкаруу процесстеринин эффективдүүлүгүн жогорулатуунун бир бөлүгү катары каралат.

ЖАМУдагы маалыматтык-технологиялардын өнүктүрүүдөгү негизги милдеттер:

1. Заманбап билим берүүчү технологияларды колдонууда алдыңкы орундарды камсыз кылуу;
2. Маалыматтык-технологиялардын өнүгүүсүн жогорку деңгээлде пайдаланып, билим алуучуларга жана билим берүүчүлөргө багытталган университет катары ЖАМУнун аймактагы жана республикадагы лидерлигин камсыз кылуу;
3. ЖАМУнун республикалык деңгээлдеги заманбап билим берүүчү борбор болуусуна жетишүү.

Заманбап билим берүүчү технологияларды колдонуу боюнча ЖАМУнун лидерлигин камсыз кылуу боюнча:

- профессордук-окутуучулар үчүн ыңгайлуу электрондук ресурстарды түзүү жана колдонуу;
- бардык окутуучу предметтер боюнча дистанттык окутуунун технологияларын колдоого алуу (анын ичинен күндүзгү окуу формасы үчүн дагы);
- окуу процессине вебинарларды, телеконференцияларды, компьютердик симуляторлорду, компьютердик тренажерлорду, компьютердик ишмердик оюндарды киргизүү;
- студенттердин жазуу иштерин плагиатка текшерүүчү автоматташтырылган системаларды киргизүү;
- студенттердин алган билимин өз алдынча текшерүүдө компьютердик тестирлөөнүн ачык системаларын киргизүү;
- лекциялык жана практикалык сабактар үчүн колдонулган салттуу аудиторияларды, студенттердин жана окутуучулардын окутуу, илимий жана долборлоо ишкердүүлүгүн камсыз кылуучу универсалдуу аудиторияларга өзгөртүп түзүү.

Билим алуучулар менен билим берүүчүлөргө багытталган ЖАМУнун лидерлигин камсыз кылуу боюнча:

- абитуриенттердин, студенттердин, окутуучулардын, кызматкерлердин жана администрациянын өкүлдөрүнүн келечектеги жана заманбап талаптарын канааттандыруу;
- университеттин студенттери жана окутуучулары күнү-түнү **чубалгысыз**, акысыз иштеген интернет аркылуу университеттин бардык территориясындагы маалыматтык ресурстарда иштөөсүн өнүктүрүү;
- жеке компьютерлерди колдонуудан «сезимтал кардар» (тонкий клиент) негизиндеги виртуалдуу жумушчу орундарын колдонууга өтүү;
- жеке компьютерлерди жана мобилдик түзүлүштөрдү университеттин бардык территориясында, университеттин маалыматтык коопсуздук саясатын жана кызматын пайдалануу үчүн коопсуздукту сактоо менен маалымат технологиясы боюнча кызматтарды уюштуруу иштерин жогорку деңгээлге көтөрүү.

ЖАМУдагы илимий изилдөөлөрдүн приоритеттүү багыттар боюнча аймактык жана республикалык борбор катары калыптанышы үчүн төмөнкүлөр жасалат:

- университеттин порталын ЖАМУнун бардык багыттагы ишмердүүлүгү боюнча маалыматтык ресурс катары өнүктүрүү;
- аудиториялык сабактарды, илимий иш-чараларды аудио-видеого жазууну ишке ашыруу жана аны университеттин порталына жайгаштыруу;
- ЖАМУнун эл аралык билим берүүчү жана илимий мейкиндиктеги жүзүн көрсөтүүдө жана университетти эл аралык рейтингге чыгаруудагы негизги курал катары ЖАМУнун сайтынын англис тилиндеги версиясын түзүү.

4. КАДРДЫК ЖАНА СОЦИАЛДЫК САЯСАТ

ЖАМУда персонал менен иштөөнүн негизги багыттары адам ресурстарын башкаруу саясатына багытталат.

Кадрдык жана социалдык саясаттын негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- натыйжалуу кадрдык саясатты жүргүзүү;
- кадр даярдоонун салттуу ыкмаларын өркүндөтүүнү улантуу;
- университеттин штаттык курамын жаш адистер менен тынымсыз толуктап туруу;
- илимий-педагогикалык кадрлардын сапаттык курамын окумуштуулук даражасы, окумуштуулук наамдары бар адистер менен толуктап, жогорулатуу;
- эмгек акысын тынымсыз өстүрүү;
- жумуштун натыйжалуулугун арттыруу;
- эмгек ардагерлерин жана жаш адистерди колдоо.

Кадрдык саясатты ишке ашыруу университеттин илимий-педагогикалык, административдик-чарба жана башка кызматкерлердин потенциалын толук ачуу үчүн жагымдуу шарттарды түзүп берүүнү өзүнө камтыйт.

Бул саясатты ишке ашыруу үчүн төмөнкүлөрдү жүргүзүү зарыл:

- университетте академиялык жагымдуу чөйрөнү түзүү;
- кызматкерлердин айлык акысын тынымсыз жогорулатуу;
- кызматкерлердин ЖАМУнун ишмердүүлүгүн жогорулатууга болгон аракетине жараша алардын эмгек акысына кошумча төлөмдөрдү чегерүү ж.б.

ЖАМУда академиялык жагымдуу чөйрөнү түзүүтөмөнкүлөргө байланышкан:

- кызматкерлердин академиялык деңгээлин жогорулатуу;
- кызматкерлердин перспективдүү изилдөөлөрдү жүргүзүү мүмкүнчүлүгүн, алардын академиялык мобилдүүлүгүн камсыз кылуу;
- университетте өткөрүлгөн түрдүү эл аралык илимий-практикалык семинарлардын, конференциялардын санын көбөйтүү;
- ЖАМУнун Кыргызстандагы социалдык-экономикалык өзгөрүү процесстерине катышуу даражасын жогорулатуу.

4.1 Адистерди тандоо, жайгаштыруу, кызматкерлерди жаңы шарттарга ыңгайлаштыруу

Адистерди тандоо, аларды жумушка жайгаштыруу, жумуш ордунда кармап калуу, кызматтык тепкич менен өстүрүү процесстерин башкаруу аркылуу ЖАМУнун корпоративдик маданиятын жогорулатуу боюнча иш-чаралар иштелип чыгат. Адистерди тандоонун жана өстүрүүнүн мындай ачык-айкын саясаты ЖАМУнун социалдык жоопкерчилигин жогору, жагымдуу жана атаандаштыкка туруктуу жумуш берүүчү болушуна түрткү берет.

4.2 Кадрдык резерв системасы. 2017-жылдан баштап ЖАМУнун кадрдык резерв долбоору иштей баштайт. Бул долбоордун максаты - илимий-педагогикалык жана башкаруу звеносундагы таланттуу жаш адистерден турган негизги өзөктү түзүү.

Бул долбоордун алкагында төмөнкү иштер аткарылат:

- ЖАМУнун жаш адистерине “кадрдык резерв” долбооруна катышууга кеңири мүмкүнчүлүк берилет;
- жумуш орундарына дайындоодо биринчи кезекте “кадрдык резерв” долбоорунун конкурстук сынактардан өткөн катышуучуларына артыкчылыктар берилет;
- “кадрдык резерв” программасына кабыл алынган адистерге университеттеги жана андан сырткары жерлердеги түрдүү конференцияларга, окуу-семинарларга катышып, даярдыктарын жогорулатууга мүмкүнчүлүктөр түзүлөт;
- жаш адистердин ичинен таланттууларын аныктоо үчүн “горизонталдык ротациялоо” системасы ишке киргизилет;
- кадрдык резерв саясатын калыптандыруу механизмин ишке киргизүү жана таланттуу жаштардын потенциалын өстүрүү үчүн “Ректордун кадрдык резервди өнүктүрүү программасын” ишке ашырылат.

4.3 Эмгекти баалоонун эффективдүү системасы

Эмгекти баалоонун эффективдүү системасы эмгек акысын улам жогорулатуу менен байланышкан. Бул боюнча төмөнкүлөрдү аткаруу зарыл:

- эмгек акысы этап менен мүмкүнчүлүккө жараша улам жогорулатып туруу;
- кезеги менен профессордук-окутуучулар жамаатынын, административдик башкаруу персоналдарынын, окуу-көмөкчү жана кенже тейлөөчү персоналдардын эмгек акысын жогорулатуу;
- жумуш орундарындагы шарттарды мындан ары жакшыртуу;

- кызматкерлердин ишмердүүлүгүнүн натыйжалуулугун берилген критерийлер жана көрсөткүчтөр менен аныктоочу “мониторинг жүргүзүүчү” жана “баалоо системасын” киргизүү;

- социалдык жактан колдоонун жаңы формаларын киргизүү;

- университетте эмгектенген мыкты адистер үчүн жагымдуу шарттарды түзүү.

4.4 Эмгекке кызыктыруу, кызматкерлерди сыйлоо системасын өнүктүрүү

Эмгекке кызыктыруу үчүн окутуучуларды эмгегине жараша дифференцияланган жол менен кошумча акы төлөөнү аттестациялар аркылуу жүргүзүү мындан ары өнүктүрүлөт.

Материалдык эмес сыйлоолорду жөнгө салуу үчүн жалпы кызматкерлердин “сыйлоо базасы” түзүлүп, ишке киргизилет. Бул кызматкерлердин эмгегин туура жана өз учурунда баалоого мүмкүнчүлүк берет.

Материалдык эмес сыйлоолор жеке кишилерге гана эмес, коллективдер үчүн берилиши да жөнгө салынат.

4.5 ЖАМУнун социалдык программалары жөнүндө

“Ден соолук” программасы боюнча студенттер, жаш адистер жана окутуучулар үчүн университеттин профилакториясы өзүнүн ишин алып баруунун жаңы формаларын ишке киргизүүсү күтүлөт.

“Физкультура жана спорт” программасында төмөнкүлөр каралат:

-университеттин башкы корпусунун спорт аянтчасында жабык спорт аянтчасын куруу;

-медициналык колледждин спорт аянтчасына жабык спорт сарайын куруу;

-АТФ корпусунун спорт аянтчасына кичи футбол аянтчасы куруу;

-спорттук аянтчалар оңдоп-түзөө.

Спорттук аянтчалардын оңдолуп-түзөлүшү, керектүү шарттардын түзүлүшү студенттер жана кызматкерлер үчүн спорт менен машыгып, ден соолугун чыңдоого мүмкүнчүлүк берет.

Социалдык программалардын алкагында кызматкерлердин эс алуусун, спорттук иш-чараларды уюштуруу, майрамдык кечелерди өткөрүү, резервдик фонддон социалдык маселелер боюнча кабыл алынган жоболорго ылайык түрдүү учурларда жекече жардам берүү иштери жолго салынат.

Студенттердин, окутуучулардын маданий-эстетикалык керектөөлөрүн канааттандыруу, алардын маданий-эстетикалык деңгээлин жогорулатуу максатында ЖАМУнун “маданий-эстетикалык борбору” түзүлүп, ишке киришет.

5. УНИВЕРСИТЕТТИН АЙМАКТЫК БИЛИМ БЕРҮҮ МЕКЕМЕЛЕРИНИН ӨНҮГҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

Аймактык билим берүү мекемелеринин өнүгүүсүнүн негизги багыттары

5.1. Билим берүү ишмердүүлүгү боюнча

1. Аймактык билим берүү мекемелеринде студенттердин терең билим алуусун, кесиптик жөндөмдүүлүгүн, окууга жана жаңы билимдерди алууга болгон аракетин,

өзүнүн чыгармачыл потенциалын толук колдонуусун камсыз кылуу үчүн окуу, илимий, жана инновациялык ишмердүүлүктөрдүн биримдигине жетишүү;

2. Аймактык билим берүү мекемелеринин мамлекеттик тил жана тил саясатын өнүктүрүүнүн улуттук программасын ишке ашыруу максатында окуу китептеринин, окуу-усулдук колдонмолордун, методикалык көрсөтмөлөрдүн, билим берүүдө колдонулуучу түрдүү жыйнактардын кыргыз тилинде жазылуусун мындан ары колдоо;

3. Иш берүүчүлөр тарабынан көп талап кылынуучу жаңы адистиктерди ачуу;

4. Аймактык билим берүү мекемелеринин студенттеринин чет тилдерди (англис, немец, кытай ж.б.) заманбап дүйнөлүк стандартка ылайык үйрөнүү мүмкүнчүлүгүн кеңейтүү;

5. Аймактык билим берүү мекемелеринде билим берүү кызматтарынын маркетинги системасын Кыргызстандан сырткарыжайылтууну мындан ары күчөтүү;

6. Аймактык билим берүү мекемелерине орто мектептердин активдүү, жакшы даярдалган бүтүрүүчүлөрүн, олимпиадалардын жеңүүчүлөрүн тартуу жана студенттердин санынын азайышынын алдын-алуу максатында кесиптик багыт берүү иштерин өркүндөтүү;

7. Окуу структураларынын потенциалын жана материалдык базасын чыңдоо, билим берүүнүн жаңы технологияларын түзүү жана ишке ашырууга өтүү үчүн билим берүү процессин методикалык жана маалыматтык жактан камсыз кылуу;

8. Аймактык билим берүү мекемелеринин окутуучуларынын квалификациясын жогорулатуу системасын өркүндөтүү, аларга усулдук жардам берүү;

9. Студенттердин билимин баалоодо заманбап маалымат технологияларын колдонууну улантуу жана айкындуулук системасын өнүктүрүү;

10. Аймактык билим берүү мекемелеринде билим берүү ишмердүүлүктүн негизги максаттардын бири болгон студенттердин жана окутуучулардын эл аралык академиялык мобилдүүлүгүнүн сандык жана сапаттык көрсөткүчтөрүнө негиз болгон көп тилдүүлүк жана адистик компетенцияларды системалуу өнүктүрүүнү өркүндөтүү.

5.2. Илимий иштер боюнча

ЖАМУнун базасындагы аймактык билим берүү мекемелеринде илимий ишмердүүлүктү өнүктүрүү ЖАМУнун 2020-жылга чейинки өнүгүү стратегиясынын негизинде иш жүзүнө ашырылат.

Бул максатта аймактык билим берүү мекемелери илимий изилдөөлөрдүн төмөнкү багыттарын приоритеттүү деп эсептейт:

- Илим изилдөөдө практикалык жыйынтыкка жетишүү жана анын негизинде илим изилдөө мекемелери, тиешелүү багыттар боюнча адистешкен ишканалар менен келишимдерди түзүү; илимий практикалык конференцияларды адистиктердин багыттары боюнча өтүүнү жөнгө салуу.

- Аспирант, изденүүчүлөргө илим-изилдөө иштерине тоскоолсуз шарттарды түзүү менен илимий кадрларды даярдоону өркүндөтүү;

- Аймактык билим берүү мекемелеринде окутуучулардын илимий деңгээлин жогорулатуу (магистр, илимдин кандидаттарын, илимдин докторлорун) багытында ЖАМУдагы жана башка окуу жайлардагы, илим изилдөө мекемелериндеги илимий даражалуу кадрларды пайдалануу аркылуу илимий потенциалын жогорулатууга жетишүү;

- Аймактык билим берүү мекемелериндеги студенттик илимий ийримдердин ишмердүүлүгүн жандандыруу жана студенттик илимий практикалык конференцияларга үзгүлтүксүз катышуу;

- Студенттердин арасында ойлоп табуучулардын конкурстарын системалуу уюштуруу, өндүрүшкө пайдалануучу долбоорлорду даярдатуу;

- Аймактык билим берүү мекемелеринин базасында материалдык-техникалык базасы заман талабына ылайык болгон илимий лабораторияларды түзүү;

5.3 Эл аралык кызматташтык боюнча

ЖАМУнун аймактык билим берүү мекемелеринде эл аралык байланыштарды өнүктүрүү приоритеттүү багыттарынын бири болгондуктан төмөнкү максаттар коюлат:

- Эл аралык байланыштарды чыңдоо максатында пландуу иштерди жүргүзүү менен жакынкы жана алыскы мамлекеттердин жогорку окуу жайлары, илим-изилдөө мекеме ишканалары менен илим изилдөө багытында байланыштарды кеңейтүү;
- Чет элдик окуу жайлар менен илимий-маданий, студенттер менен алмашуу, окуу иштерине байланышкан кызматташуулар боюнча алака түзүү;
- Чет өлкөлүк басмалардан чыккан макалалардын санын көбөйтүү;
- Эл аралык конференцияларда университеттин профессордук-окутуучулары тарабынан жасалган докладдардын санын көбөйтүү;
- Эл аралык долбоорлордогу донорлордун колдоосуна жетишүү.
- Окуу процессин жакшыртуу жана материалдык техникалык базаны чыңдоо үчүн өздүк финансыдан тышкары түрдүү донорлорду издөө, өнөктөш болуу, грант алып келүү.

5.4. Материалдык-техникалык база

1. Аймактык билим берүү мекемелеринин билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүү үчүн техникалык абалы жогору болгон окуу жана илимий лабораториялар, лабораториялык жана практикалык сабактарды өткөрүү үчүн адистешкен кабинеттерди түзүүнү жана пландаштырылган лабораториялар окуу программаларды ишке ашыруу үчүн зарыл болгон жабдуулар менен камсыздоону улантуу;

2. Аймактык билим берүү мекемелеринин балансында турган имараттарды пайдаланууну жакшыртуу, реконструкциялоо жана капиталдык ремонт иштерин жүргүзүп, бардык окуу имараттарын өз учурунда атайын адистер тарабынан техникалык тейлөөдөн өткөрүп туруу;

3. Сырткы инвестициянын жардамы менен аудиторияларды, лабораторияларды, окуу өндүрүштүк устакананы, спорт аянтчаларын, жатаканаларды, капиталдык ремонттон өткөрүү.

4. АБР долбоорунун жардамында техникалык багыттагы адистиктер үчүн лабораторияларды түзүү.

5. Аймактык билим берүү мекемелеринде окуу-усулдук базаны өнүктүрүү ишмердүүлүгүн активдештирүү.

6. Адистиктердин окуу усулдук камсыздалышын көзөмөлдөө жана аны жакшыртуу, окуу-усулдук адабияттарды даярдоого жана басмадан чыгарууга көмөк көрсөтүү колго алуу.

5.5. Маалыматтык технологиялардын өнүгүү стратегиясы

ЖАМУнун Аймактык билим берүү мекемелеринин маалыматтык технологиянын ишмердүүлүгү билим берүү, илимий-изилдөө жана башкаруу процесстеринин эффективдүүлүгүн жогорулатуу менен мүнөздөлөт.

Аймактык билим берүү мекемелеринин маалыматтык-технологиялардын өнүктүрүүдөгү негизги милдеттери:

▪ Маалыматтык-технологиялардын өнүгүүсүн жогорку деңгээлде пайдаланып, билим алуучуларга жана билим берүүчүлөргө багытталган окуу жайлары катары аймактагы жана республикадагы лидерлигин камсыз кылуу жана жогорку деңгээлдеги заманбап билим берүүчү борбор болуусуна жетишүү;

- Аймактык билим берүү мекемелериндеги окутуучулардын университеттеги профессордук-окутуучулук курам менен биргеликте электрондук ресурстарды түзүүгө жана колдонууга жетишүү;

- Аймактык билим берүү мекемелериндеги студенттердин алган билимине мониторинг жүргүзүүдө, модулдук-рейтинг системасын иш жүзүнө ашырууда компьютердик тестирлөөнүн ачык системаларын киргизүү;

- Лекциялык жана практикалык сабактар үчүн колдонулган салттуу аудиторияларды, студенттердин жана окутуучулардын окутуу, илимий жана долборлоо ишкердүүлүгүн камсыз кылуучу универсалдуу аудиторияларга өзгөртүп түзүү.

- Аудиториялык сабактарды, илимий иш-чараларды аудио-видеого жазууну ишке ашыруу жана аны университеттин порталына жайгаштыруу;

- Маалыматтык-электрондук техника базасын өркүндөтүү, анын ичинде электрондук китепканын базасын кеңейтүү, окуу процессин компьютерлештрүү максатында AVN-маалыматтык ресурска кирүүнү ишке ашыруу;

- Электрондук технологиянын бардык жетишкендиктерин факультеттин билим берүү процессинде, башкарууда колдонууну өркүндөтүү;

- Аймактык билим берүү мекемелерин компьютерлер менен камсыздоону сандык жана сапаттык жактан деңгээлин тынымсыз жакшыртуу;

- Окутуу процессинде билим берүүдөгү жаңы технологияларды киргизүү менен окутуу жана тарбиялоо сапатын жогорулатуу.

- Билим берүү стандарттарына ылайык окуу куралдарынын, окуу-методикалык комплекстеринин, лекциялардын конспектилеринин электрондук версиялары сакталган электрондук китепкананы пайдалануу мүмкүнчүлүгүн жогорулатуу.

5.6. Кадрдык саясат боюнча

ЖАМУнун аймактык билим берүү мекемелеринде кадрдык саясатты ишке ашыруу окуу жайдын илимий-педагогикалык, административдик-чарба жана башка кызматкерлердин потенциалын толук ачуу үчүн жагымдуу шарттарды түзүлөт. Академиялык жагымдуу чөйрө - кызматкерлердин академиялык деңгээли, алардын келечектүү изилдөөлөрдү жүргүзүү мүмкүнчүлүгү, академиялык мобилдүүлүк даражасы менен мүнөздөлөт.

Кадрдык жана социалдык саясаттын негизги милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелинет:

- аймактык билим берүү мекемелеринде иш жүзүнө ашырылып жаткан билим берүү программалары боюнча штаттагы окутуучулардын курамын жаш адистер менен тынымсыз толуктап туруу;

- окутуучулардын курамынын сапатын илимий даражасы, окумуштуулук наамдары бар тажрыйбалуу адистер менен толуктап, жогорулатуу;

- окутуучулардын, кызматкерлердин эмгек акысын окуу жайдын билим берүү ишмердүүлүгүн жогорулатууга болгон аракетине жараша эмгек акысына кошумча чегерүүлөрдү тынымсыз жогорулатуу;

- жумуштун натыйжалуулугун арттыруу, эмгек ардагерлерин жана жаш адистерди колдоо.

- окутуучулардын билим берүүдөгү тажрыйбасына, окуу-усулдук жана илимий эмгегине жараша аттестациялоонун негизинде кошумча акы төлөөнү өнүктүрүү, материалдык эмес сыйлоолорду берүүнү жөнгө салуу.

5.7. Социалдык маселелер боюнча:

- Аймактык билим берүү мекемелеринин профессордук-окутуучулар курамынын жана кызматкерлеринин айлык акыларын көбөйтүүнүн механизмдерин тынымсыз жакшыртып туруу;
- Материалдык кызыктыруу саясатын жакшыртуу;
- Кесиптик уюмдун окутуучулардын социалдык маселелерин чечүүдөгү ийкемдүүлүгүнө жетишүү.

6. УНИВЕРСИТЕТТИН МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗАСЫНЫН ӨНҮГҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

Университеттин материалдык-техникалык базасынын өнүгүү стратегиясы төмөнкү негизги багыттарды камтыйт:

- Билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүү үчүн техникалык абалы жогору болгон окуу жана илимий лабораториялар, лабораториялык жана практикалык сабактарды өткөрүү үчүн адистешкен кабинеттерди түзүүнү жана пландаштырылган лабораториялар окуу программаларды ишке ашыруу үчүн зарыл болгон жабдуулар менен камсыздоону улантуу;

- Университеттин балансында турган имараттарды пайдаланууну жакшыртуу, реконструкциялоо жана капиталдык ремонт иштерин жүргүзүп, бардык окуу имараттарын өз учурунда атайын адистер тарабынан техникалык тейлөөдөн өткөрүп туруу;

- Сырткы инвестициянын жардамы менен аудиторияларды, лабораторияларды, окуу өндүрүштүк полигондорду, спорт аянтчаларын, жатаканаларды, капиталдык ремонттон өткөрүү, жаңыларын куруу;

- Түрдүү долбоорлордун алкагында техникалык багыттагы адистиктер үчүн лабораторияларды түзүү;

- Адистиктердин окуу-усулдук камсыздалышын көзөмөлдөө жана аны жакшыртуу, окуу-усулдук адабияттарды даярдоо жана басмадан чыгарууга көмөк көрсөтүүнү колго алуу;

- Университеттин мурдагы жылытуу системасын кайра калыбына келтирүү боюнча иштерди жүргүзүү;

- Медициналык адистиктер үчүн клиникалык базаны ачуу;

- Студенттик жатаканалардын жумшак эмеректерин жаңылап, жатаканаларды керектүү эмеректер менен өз убагында камсыз кылуу;

- Университеттин карамагында турган Базар-Коргон окуу-тажрыйба участкасынын ишинин эффективдүүлүгүн жогорулатуу.

7. УНИВЕРСИТЕТИНИН ТАРБИЯЛЫК ЖАНА ОКУУДАН ТЫШКАРКЫ ИШТЕРИНИН ӨНҮГҮҮСҮНҮН НЕГИЗГИ БАГЫТТАРЫ

ЖАМУнун тарбиялык ишинин негизги максаты – атаандаштыкка жөндөмдүү, жогорку илимий жана кесиптик потенциалга ээ болгон, республиканын социалдык-экономикалык өнүгүүсүнө салымын кошуучу кесипкөй адистерди, Кыргыз элинин улуттук маданий баалуулуктарын, адат-салтын, нарк-насилдерин барктап карманган, өлкөнүн

экономикасын көтөрүүгө зор салымын кошкон мекенчил жаранды жана инсанды тарбиялап даярдоо. Студенттин келечектеги жашоосунда жакшы, сергек багытты тандоого, адамдык абийирдүүлүктү, адилеттүүлүктү, адеп-ыймандык бийик сапаттарды, акыл-эстүү, аң-сезимдүү ой жүгүртүү аркылуу дүйнө таанымын калыптандыруу менен бирге, учурдагы ааламдашкан шартта өз ордун таап кетүүгө көмөктөшүү да тарбиялык иштин негизи максаты болуп эсептелет.

ЖАМУнун тарбиялык иштери жалпы окуу процессинин бир бөлүгү болуп эсептелинет жана тарбиялык иштердин негизги багыттары төмөнкүлөрдү өзүнө камтыйт:

7.1. Учурдагы илимий дүйнө таанымды жана базалык баалуулуктардын системасын калыптандыруу

- руханий-нравалык баалуулуктарды, жүрүм-турум жана өз ара урмат-сыйдын, көмөктөшүү жана жарандык тилектештик системаларын калыптандыруу жана өнүктүрүү;
- инсан тарабынан жарандык-патриоттуулук баалуулуктардын маанисин жана мазмунун түшүнүүгө жана таанууга шарт түзүү;
- эстетикалык жана этикалык билимдер жана баалуулуктар системасын калыптандыруу;
- студенттердин көп маданияттуулукка жана көп улуттук каада-салттарга толеранттуулук мамиледе болушун калыптандыруу;
- ар бир студенттин таланты менен шык-жөндөмүн ачуунун жана өстүрүүнүн натыйжалуу системасын түзүү;
- жаштарга демография, маданият, дин саясатын түшүндүрүү, экстремизмдин алдын-алуу боюнча иш-чараларды тынымсыз жүргүзүү;
- студенттерди эмгекке умтулууга жана эмгек жашоонун эң негизги зарылчылыгы, ийгиликке жетүүнүн башкы ыкмасы жана жогорку баалуулук экендигин түшүндүрүүнү калыптандыруу.

7.2. Руханий-адептик тарбия

- руханий-адептик билимди жана баалуулуктарды калыптандыруу жана өнүктүрүү;
- коомдук, өндүрүштүк жана окуу ишмердүүлүктөрүндө адеп-ахлактык нормаларды жана кесипкөйлүк этика менен байланышкан билимдерди пайдалануу;
- студенттерге репродуктивдүү аң-сезимди калыптандыруу жана үй-бүлө күтүү улуттун салттык моралдык баалуулуктарынын негизи катары эсептелерин түшүндүрүү.

7.3. Патриоттук, мекенчилдик тарбия:

- студенттерге патриоттук тарбия берүүнүн социалдык статусун көтөрүү;
- патриоттук тарбия боюнча илимий-негизделген уюштуруу саясатын жүргүзүү;
- ЖОЖдогу окуу-тарбия структураларынын реалдуу карым-катнашынын негизинде патриоттуулука тарбиялоонун мазмунун, ыкмаларын жана технологияларынын деңгээлин көтөрүү.

7.4. Ден соолукту сактоо чөйрөсүн жана сергек жашоо образын түзүү:

- дене тарбия жана спортту, сергек жашоо образын кенен пропагандалоону уюштуруу, факультеттер аралык түрдүү таймаштарды өткөрүү;
- сергек жашоо образын пропагандалоо, тамеки тартуунун, алкоголь ичимдиктерин ичүү, наркотиктерге көз каранды болуунун терс таасирлери жөнүндө түшүндүрүү иштерин жүргүзүү.

7.5. Атаандаштыкка туруктуу сапаттарды калыптандыруу:

- студенттердин өздүк өсүүлөрүнүн мотивациясын көтөрүү;
- студенттердин ийгиликке, лидерликке жана карьералык өсүүгө багыттоону түзүү;
- социалдык-активдүү инсандык сапаттарды калыптандыруу;
- өздүк “мендигин” көрсөтө алууну, аргументтештирүүнү, өз алдынча чечимдерди кабыл алууну, маанилүү коомдук жана жеке жумуштарды уюштура билүүнү калыптандыруу.

7.6. Психологиялык колдоо:

- студенттерди алгачкы психологиялык колдоо боюнча иш-чараларды уюштуруу;
- психологиялык тренингдерди өткөрүү;
- окуп жаткандарды моралдык-психологиялык абалын көтөрүү.

7.7. Чет өлкөлөрдөн келген студенттер менен иш алып баруу:

- чет өлкөлөрдөн келген студенттерди ЖАМУдагы окуу жана жашоо шарттарына көндүрүү;
- маданияттар аралык кызматташуу жана мамилелешүүсүн калыптандыруу;
- Кыргызстандын тарыхы, маданияты жана каада-салт, үрп-адаттары менен тааныштыруу;
- элдердин достугу принцибинин негизинде мамилелерди түзүү.

8. УНИВЕРСИТЕТТИН УЮШТУРУУ СТРУКТУРАСЫН ЖАНА БАШКАРУУ СИСТЕМАСЫН ӨРКҮНДӨТҮҮ СТРАТЕГИЯСЫ

Башкаруу системасын модернизациялоо башкаруу структурасын оптималдаштыруу жана башкаруунун натыйжалуулугун көтөрүү принциптерин айкалыштыруу аркылуу жүргүзүлөт:

- башкаруу архитектурасын улам жаңы керектөөлөргө ылайыктап оптималдаштырууну улантуу;

- университеттин уюштуруу структурасын жана башкаруу системасын кабыл алынган стандарттардын негизинде эл аралык стандарттарга улам жакындаштыруу, жетекчиликтин иштөө принциптерин жакшыртуу;

- башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатуу, башкарууну электрондоштурууну улантуу, ректораттагы коллегиялуулукту, демократиялуулукту дагы тереңдетүү;

- чечимдерди кабыл алуу процессинде мониторинг жүргүзүү жана баалоо системасына таянуу.

Уюштуруу структурасын өркүндөтүү институттардын, факультеттердин, колледждердин структурасын модернизациялоо аркылуу ишке ашырылат.

Кызматкерлердин санын оптималдаштыруу багытында кадрларды рационалдуу жайгаштыруу, бири биринин кызматтарын кайталоону жоюу жана алардын ишинин эффективдүүлүгүн жогорулатуу максатында төмөнкүлөрдү аткаруу зарыл:

- кадрдык-уюштуруу иш-чаралары тынымсыз жүргүзүп, бардык деңгээлдеги жетекчилердин өздөрү башкарган бөлүмдөрдүн ишинин жыйынтыктарына жараша жеке жоопкерчилигин күчөтүү;

- жаңы башкаруу системасынын ажырагыс бөлүгү болуучу “өз ара байланыш” процедураларын киргизүү;

- “Карьера” борбору аркылуу бүтүрүүчүлөрдүн сапаты жөнүндө жумуш берүүчүлөрдү сурамжылоо аркылуу алынган маалыматтардын жыйынтыктары боюнча керектүү иш-чараларды жүргүзүп туруу;

- университеттин профессордук-окутуучуларынын жана студенттеринин арасында алардын билим берүү сапатына канааттангандыгы боюнча сурамжылоолорду тынымсыз жүргүзүү;

- профессордук-окутуучулар менен студенттердин өзүн-өзү башкаруу жана академиялык эркиндик, академиялык чынчылдык принциптерин өркүндөтүү;

- университеттин, факультеттердин, колледждердин жана кафедралардын жетекчилеринин профессордук-окутуучулар жана студенттер менен “Ректордук саат”, “Декандык саат” ж.б. сыяктуу технологиялар аркылуу “көзмө-көз түз байланышы” иш-чаралары аркылуу маселелерди өз убагында чечүү;

- университеттин корпоративдик рухун, маданиятын, анын традицияларын сактоо жана өнүктүрүү.

ЖАМУнун ээлеген ордун көрсөтүү. Университеттин өнүгүүсүнүн маанилүү компоненти болуп анын ээлеген ордун көрсөтүү системасы саналат. Бул багыт маркетингдик изилдөөлөрдү жүргүзүүнү, интернет-порталын колдоо программасын ишке ашырууну, ЖАМУнун брендин электрондук жана басма сөз каражаттары аркылуу жеткирүүнү өзүнө камтыйт.

Бул максатта ЖАМУ:

- университетти өнүктүрүү программалары боюнча конкурстарга катышат;

- университеттин рейтингин аныктоого катышат;

- рейтингди аныктоонун жыйынтыгы университеттин мындан аркы өнүгүү процессинде колдонулат;

- дүйнөлүк жана регионалдык конкурстарга, студенттик олимпиадаларга, универсиадаларга ж.б. катышат.